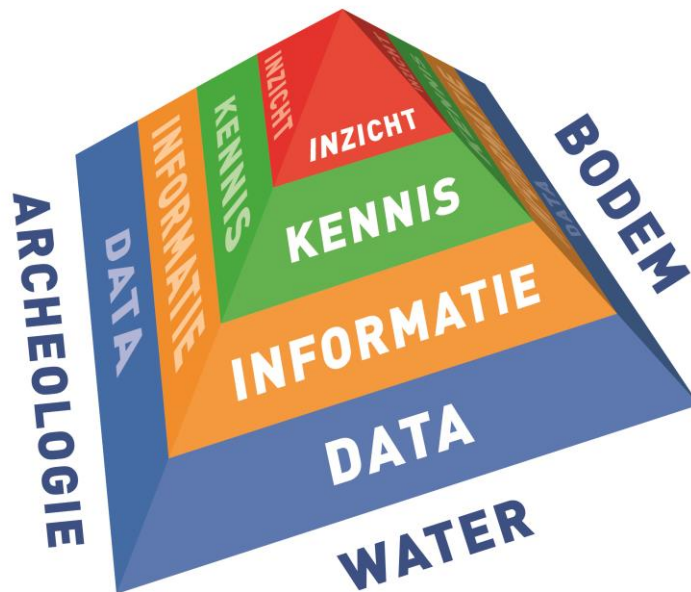

CCvD Datastandaarden

Jaarplan 2018

- Definitief -

Dit jaarplan 2018 is besproken in het CCvD Datastandaarden op 9 maart 2018 en vastgesteld door het bestuur SIKB en het Directeurenoverleg van het IHW en de directeur van Stichting RIONED op respectievelijk 18 april, 28 maart en 20 maart 2018.

Inhoudsopgave

1. Missie	3
2. Trends en ontwikkelingen	5
3. Terugblik 2017	6
3.1 Algemeen	6
3.2 SIKB0101 - Bodem	6
3.3 Aquo - Water.....	6
3.4 SIKB0102 - Archeologie.....	7
3.5 GWSW - Stedelijk water / Riolering	7
4. Vooruitblik en activiteiten 2018	8
4.1 Algemeen	8
4.2 SIKB0101 - Bodem	8
4.3 Aquo - Water.....	9
4.4 SIKB0102 - Archeologie.....	9
4.5 GWSW - Stedelijk water / Riolering	10
Bijlage 1 Samenstelling CCvD Datastandaarden	11
Bijlage 2 Afkortingen.....	12

1. Missie

SIKB, IHW en Stichting RIONED ontwikkelen en beheren van datastandaarden voor de uitwisseling van digitale data in de domeinen Bodem, Water, Archeologie en Stedelijk Water, alsmede het bevorderen van het gebruik van deze standaarden.

Het doel van deze datastandaarden is een foutloze uitwisseling van digitale gegevens binnen de gehele informatieketen (inzameling – verwerking – publicatie – interpretatie – gebruik, o.a. via 'Open Data'). De datastandaarden worden zowel gebruikt door markt-partijen als overheden.

Reikwijdte

Onder besluitvorming van het CCvD Datastandaarden vallen de volgende standaarden:

- SIKB0101 (bodem)
- Aquo (water)
- SIKB0102 (archeologie)
- GegevensWoordenboek Stedelijk Water (GWSW)

Ontwikkelen en beheren conform (inter-)nationale standaarden

Uitgangspunt is dat de standaarden die onder het beheer van het CCvD Datastandaarden vallen aansluiten op de NEN3610 (nationale standaard voor geo-informatie) en worden aangemeld en gepubliceerd op de pas-toe-of-leg-uit lijst van Open Standaarden. Tevens is uitgangspunt dat het beheer door het Nationaal Beraad Digitale Overheid is gekwalificeerd als 'Uitstekend Beheer'.

Bevorderen van het gebruik

Het bevorderen van het gebruik van de standaarden omvat:

- Bekend stellen (publiceren via de websites van SIKB, IHW en Stichting RIONED, gerichte informatie aan direct betrokkenen)
- Technische en functionele ondersteuning (via helpdesks, gebruikersbijeenkomsten)
- Uitdragen en promoten van nut en noodzaak (via publicaties, informatiebijeenkomsten)
- Ontwikkelen en beschikbaar stellen van ondersteunende tooling (testbestanden, validatieinstrumenten)

CCvD Datastandaarden: gremium voor afstemming over sectoren heen

Het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Datastandaarden is een gezamenlijk initiatief van SIKB en IHW, waarbij Stichting RIONED in 2017 is aangesloten. De taakstelling en werkwijze van het CCvD-Datastandaarden zijn vastgelegd in een samenwerkingsnotitie en reglement, die in juni 2017 door de besturen van SIKB en Stichting RIONED en het managementteam van IHW zijn vastgesteld.

Het CCvD Datastandaarden is samengesteld uit vertegenwoordigers van overheden, marktpartijen en kennisinstituten. Deelnemers aan het college vertegenwoordigen een bepaalde doelgroep. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen 'datagebruikers', 'ontwikkelaars' en 'adviseurs/derden'. Zie voor de samenstelling bijlage 1.

Het secretariaat van het CCvD-Datastandaarden wordt gefaciliteerd door SIKB. De vergaderlocatie wordt gefaciliteerd door IHW (Amersfoort).

Voor meer informatie over de context en de werkwijze van het CCvD Datastandaarden wordt verwezen naar de 'Samenwerkingsnotitie CCvD Datastandaarden SIKB-IHW-RIONED' en het 'Reglement CCvD Datastandaarden' die zijn te vinden op

www.sikb.nl/ccvddatastandaarden. Hier vindt u tevens verslagen van het overleg en verdere informatie over het CCvD.

In het voorliggend Jaarplan 2018 wordt na een korte weergave van de werkzaamheden in 2017 een weergave gedaan van de geplande werkzaamheden voor 2018.

2. Trends en ontwikkelingen

SIKB, IHW en Stichting RIONED willen het werkveld faciliteren met actuele standaarden in de werkvelden Bodem, Water, Archeologie en Stedelijk Water. Dit betekent dat continu wordt geanticipeerd op ontwikkelingen in de omgeving die raken aan de uitwisseling van data. Op dit moment zijn de volgende trends aan de orde:

- Toenemende behoefte om data over sectoren heen te delen. Verbindende factor is hierin dat het aspect 'Ruimte'. Sectorale informatie wordt steeds vaker benaderd als informatie over een domein 'op enig moment, op een plek op aarde'. Een transitie van administratieve informatie naar locatie gebonden is gaande.
- De Omgevingswet vraagt om openbaar beschikbare informatie. De toekomstige informatiestructuur wordt momenteel vormgegeven in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de ondersteunende informatiehuizen.
- De Wet Basisregistratie Ondergrond (BRO) is eind 2015 door de Eerste en Tweede Kamer aangenomen en sinds 1 januari 2018 in werking. De komende jaren zal invulling worden gegeven aan de gegevenstypen die worden opgenomen in deze basisregistratie.
- De Wet Digitale Overheid (voorheen GDI) en PTOLU-lijst bieden mogelijkheden om het gebruik van onze standaarden beter te borgen en verder te stimuleren.
- Technisch gezien vindt continue ontwikkeling plaats op het gebied van standaardisatie en harmonisatie van het digitaal delen van data.
- Zowel op internationaal niveau (INSPIRE) als nationaal niveau (Geonovum, BIM-loket), maar ook middels wetgeving (Wet Digitale Overheid en afgeleide architecturen zoals NORA) worden afspraken gemaakt die de sectorale standaarden raken.
- Digitaal werken en gegevens uitwisselen/delen wordt in de keten steeds meer dagelijkse praktijk. Naast technische afspraken worden afspraken gemaakt over de inhoud en kwaliteitsaspecten van specifieke datasets.
- Internationalisering zien we als een belangrijke stap om de toekomst van de standaarden te garanderen. Leveranciers bedienen een internationale markt en acceptatie van een standaard hangt ook af van de internationale acceptatie.
- Steeds meer aansluiting bij ISO- en CEN-normen en ontwikkelingen OGC.

3. Terugblik 2017

3.1 Algemeen

Op de verschillende standaarden wordt regulier beheer en onderhoud gepleegd. Dit proces is inmiddels goed geolied. Er waren geen grote wijzigingen ter besluitvorming. De focus lag op de toepassing en het gebruik van onze standaarden.

In juni 2017 is Stichting RIONED toegetreden tot het CCvD datastandaarden waarmee ook de besluitvorming over het GegevensWoordenboek Stedelijk Water (GWSW) is geborgd.

Het CCvD Datastandaarden is in 2017 vier keer bijeen geweest (maart – juni – september - november). De opkomst was over het algemeen goed: 80-90%. De onderwerpen waren divers en informatief. De discussies vonden plaats in een constructieve sfeer. In de samenstelling van het CCvD hebben enkele personele wijzigingen plaatsgemaakt.

De focus in de agenda lag op:

- Besluitvorming aangaande (wijzigingen op) de standaarden
- De standaarden in een bredere context (zowel ICT-matig als beleidsmatig)
- Borging en verankering van standaarden binnen de regelgeving. Werkgroep + juridisch advies

3.2 SIKB0101 - Bodem

Op 23 juni en 8 december 2017 zijn door het CCvD enkele kleine wijzigingen op de standaard vastgesteld (respectievelijk versie 13.3 en 13.4 van SIKB0101).

In 2017 is voortgang gemaakt met de implementatie van versie 12 en 13 van SIKB0101. Twee testdagen zijn georganiseerd om gezamenlijke ervaringen te delen.

Op het jaarcongres van SIKB0101 waren enkele deelsessies gewijd aan het thema bodeminformatie, met name gericht op de toekomstige informatiehuizen.

SIKB voerde het secretariaat over het Platform Informatiebeheer (overleg met overheden, gezamenlijk georganiseerd met RWS-WVL/Bodem+).

3.3 Aquo - Water

In de Aquo update van 2017 zijn de modellen IMWA watersysteem en IMWA waterveiligheid opgenomen in de Aquo standaard, vóór de laatste update hadden beide modellen de pre-Aquo status. Met de finalisering van IMWA watersysteem is ook IMWA kern aangepast. Gezamenlijke objecten van watersysteem en waterveiligheid hebben een plaats in IMWA kern. IMWA kern vormt ook de brug naar IMGEO. De UM Aquo modellen zijn met de 2017 update ook uitgefaseerd.

De expertgroep waterveiligheid/watersysteem is voor het eerst bij elkaar gekomen. Deze expertgroep behandelt de wijzigingsvoorstellen die betrekking hebben op de vastgestelde modellen IMWA watersysteem en IMWA waterveiligheid. Beide thema's zijn verwant, dus het vormen van één expertgroep voor beide thema's lag voor de hand.

In het traject naar de omgevingswet heeft IHW meegewerkt in het UIVO project waarin termen uit het AQUO LEX woordenboek in het licht van de omgevingswet zijn aangepast. Het resultaat is een lijst met 250 termen die in 2018 als wijziging op, of als aanvulling op

de bestaande termen in behandeling zullen worden genomen.

In het kader van de internationalisering hebben we contacten gelegd en Aquo gepresenteerd in internationaal kader. We hebben presentaties over Aquo gegeven op twee congressen van het Open Geospatial Consortium (OGC) en op de Inspire conferentie. Doel was om de bekendheid van Aquo te verbeteren en contacten te leggen.

3.4 SIKB0102 - Archeologie

De inspanningen rondom de standaard SIKB0102 zijn ook in 2017 voornamelijk gericht geweest op de bevordering van de implementatie. In juni is in dit kader een brede kennis en informatiebijeenkomst georganiseerd (opkomst ca. 70 personen). In het jaarcongres van SIKB is aan dit onderwerp tevens aandacht besteed.

Adaptatie van digitale uitwisseling in de sector vraagt nog altijd de nodige aandacht. Het aantal actoren dat gebruik maakt van SIKB0102 neemt nog steeds toe.

In 2017 is een aantal aanpassingen op het model en de domeintabellen uitgewerkt waarop het CCvD Datastandaarden technisch akkoord hebben gegeven op 8 december j.l. Aanleiding voor deze aanpassingen waren:

- Issues uit de praktijk
- Vernieuwing KNA en bouwstenen (2016)
- Harmonisatie domeintabellen met ABR (laatste issues)
- Regulier onderhoud

Inhoudelijke instemming door het CCvD Archeologie is vanwege omstandigheden uitgesteld naar februari 2018 en inmiddels geaccordeerd met implementatiedatum 1 december 2018.

3.5 GWSW - Stedelijk water / Riolering

IN 2017 is Stichting RIONED formeel toegetreden tot het CCvD.

In 2017 heeft de focus van Stichting RIONED gelegen op een brede uitrol van de vastgestelde delen van het Gegevenswoordenboek Stedelijk Water (Basis, Rib, Imbor). Stichting RIONED concentreerde zich op de ondersteuning bij de implementatie van het GWSW in de beheerapplicaties van gemeenten en de software van inspectie- en reinigingsbedrijven. In juni 2017 gaf dat traject van praktijktesten en ervaringen bij de implementatie aanleiding tot enkele beperkte wijzigingen in de concepten en domeinwaarden van GWSW-Basis.

Daarnaast werd de module voor hydraulisch modelleren (GWSW-HYD) inhoudelijk afgerond en als pre-GWSW-versie in november 2017 vastgesteld.

In 2017 werden de nulmeting (voor validatie van datasets, via <http://apps.gwsw.nl>) en GIS-views (een generieke WFS-call op GWSW linked datasets) technisch gerealiseerd en in gebruik genomen.

4. Vooruitblik en activiteiten 2018

4.1 Algemeen

Alle relevante standaarden voor data-uitwisseling in de domeinen Bodem, Archeologie en (stedelijk) Water zijn sinds 2017 onder één dak. SIKB, IHW en Stichting RIONED willen waar mogelijk en zinvol gezamenlijk toewerken naar inhoudelijke afstemming van de standaarden. De samenwerking van SIKB, IHW en RIONED faciliteert de mogelijkheden om data over sectoren heen te delen, zoals velen dat graag willen.

Toekomstbestendigheid is voor een succesvolle implementatie van standaarden een belangrijk gegeven. Zowel in het beheer van de versie vandaag als in visie op de ontwikkelingen in overheidsbeleid en ICT.

Het Centraal College van Deskundigen heeft zich de afgelopen jaren bewezen als betrouwbare 'hoeder' van datastandaarden in het domein van Bodem en Water. Zorgvuldig en transparant beheer zijn sleutelbegrippen. Ontwikkelingen als DSO en BRO vragen eveneens om goed beheer van standaarden. Het CCvD zal actief het gesprek blijven opzoeken om de positie van de standaarden onder haar beheer te borgen en waar mogelijk en gewenst haar ondersteuning aan te bieden bij de governance van standaarden.

De positionering van het CCvD Datastandaarden met aandacht voor de meerwaarde van harmonisatie en een transparante en onafhankelijke besluitvorming vraagt blijvende aandacht. Op onderdelen (met name vertegenwoordiging ontwikkelaars domeinen water en archeologie) zal het CCvD worden versterkt.

De implementatie van standaarden zal door het CCvD actief worden gemonitord en gecommuniceerd. Middels brieven aan het Forum Standaardisatie en het DSO zal extra aandacht worden gevraagd voor het gebruik van open standaarden bij nieuwe ICT ontwikkelingen van de overheid.

Het beheerproces rond het door SIKB en IHW gezamenlijk ontwikkelde en geïmplementeerde model IM Metingen blijft onderwerp van afstemming. Actueel hierin zijn de gezamenlijke domeintabellenservice en een nieuwe visie op versiebeheer. Het wijzigingsformulier is begin 2018 geharmoniseerd.

Voor 2018 zijn vier vergaderingen gepland (maart – juni – september – november). De vergadering in september is optioneel, afhankelijk van de agenda. Conform de vastgestelde releaseplanning vindt zo nodig besluitvorming plaats over van middelgrote wijzigingen (Y) in juni en grote wijzigingen (X) in november.

4.2 SIKB0101 - Bodem

Voor SIKB0101 (en het onderliggende IM Metingen) worden in 2018 geen grote wijzigingen op het model voorzien.

De focus zal de komende jaren blijven liggen het faciliteren van een optimale data-uitwisseling binnen de keten van het bodembeheer. Waar noodzakelijk zullen verbeteringen in de standaard worden doorgevoerd.

Daarnaast zullen we aangehaakt blijven bij ontwikkelingen als (Digitaal Stelsel) Omgevingswet, Informatiehuizen, BRO, NEN3610 (evaluatie), etc en waar nodig inbreng leveren.

SIKB gaat verder met het verankeren van digitaal werken in kennisdocumenten en (kwaliteits-). Specifieke aandacht zal er zijn voor de nieuwe ISO 14688 op de gegevensuitwisseling van boorbeschrijvingen, mede in relatie met de ontwikkelingen op dit vlak binnen de BRO.

Met de drinkwatersector zijn afspraken gemaakt over het implementeren van SIKB0101/Metingen binnen de keten van de drinkwaterlaboratoria.

4.3 Aquo - Water

We voorzien voor 2018 geen grote wijzigingen in de Aquo modellen (inclusief Metingen).

In 2017 hebben we de principekeus gemaakt tot implementatie van Linked Data Theatre (LDT) als beheeromgeving voor de Aquo domeintabellen en het woordenboek. De keuze voor LDT is gebaseerd op het feit dat het ook voor de stelselcatalogus voor de omgevingswet gebruikt wordt en dat we aan willen sluiten bij de standaarden die daar toegepast worden. Implementatie is in 2017 uitgesteld tot 2018, de LDT applicatie was nog te veel in ontwikkeling om al voor Aquo te worden toegepast. Nu ligt er een LDT 2.0 versie, ontwikkeld door Kadaster, die toekomstvast is. Wel is de beheerfunctionaliteit van LDT nog niet voldoende om goed beheer van Aquo mogelijk te maken. We verwachten hierin in samenwerking met Kadaster stappen te kunnen maken.

Met de implementatie van LDT gaan we de Aquo domeintabellen en lexicon ook als linked data publiceren. We verwachten dat we daarmee goed aansluiten bij de ontwikkelingen in standaardisatie en dat we beter kunnen harmoniseren met andere standaarden. Bijvoorbeeld: veel van onze Aquo termen hebben synoniemen in GWSW.

We verwachten het komende jaar een kwaliteitsslag in te kunnen zetten in Aquo Lex. We hebben geconstateerd dat nog veel termen verwijzen naar oude modelobjecten en dat veel termen niet meer actueel zijn. Ook ontbreken koppelingen tussen waarden uit de domeintabellen en de termen uit het woordenboek. Aanpassingen zullen als wijzigingsvoorstel in behandeling worden genomen in het reguliere beheerproces.

In internationaal kader zullen we blijven kijken naar mogelijkheden om Aquo onder de aandacht te brengen. Ook willen we, ook in het kader van de LDT implementatie, aansluiten bij het *registry of registries* van de Europese Unie.

4.4 SIKB0102 - Archeologie

Voor SIKB0102 zijn geen grote wijzigingen op het model voorzien. Vanuit de sector is verzocht het model de komende jaren zo veel mogelijk te bevriezen om hiermee meer ruimte te creëren voor brede implementatie. Noodzakelijk onderhoud op domeintabellen zal plaats blijven vinden.

Per 1 december 2018 is versie 4.0 van SIKB0102 van kracht. De periode tot 1 december zal worden benut om te komen tot een brede implementatie van deze nieuwe versie. Waar nodig zal ondersteuning worden verleend.

Het beheer van het door de provincie Noord-Brabant, in samenwerking met enkele andere provincies ontwikkelde Provinciaal Depot Beheer Systeem wordt overgedragen aan het GBO (Gezamenlijke Beheer Organisatie) van IPO. Deze overdracht vormt onderdeel van

een brede uitrol van het PDBS binnen alle provincies de komende jaren. De digitale uitwisseling zal hiermee aan draagvlak winnen. Vanuit het PDBS is ook de digitale aanlevering aan het E-depot (DANS) geborgd.

Komende jaren zal nadrukkelijk worden gekeken hoe de digitale keten met het landelijke Archis kan worden versterkt en hoe we kunnen bereiken dat ook de gemeentelijke depots aansluiten op de digitale keten. De samenwerking met RCE op het beheer van het ABR zal worden gecontinueerd.

4.5 GWSW - Stedelijk water / Riolering

Voor GWSW-Basis, GWSW-Rib, GWSW-Imbor en IMSW zijn geen wijzigingen in het model voorzien.

De eind 2017 vastgestelde pre-GWSW module GWSW-Hyd zal in 2018 samen met de leveranciers van modelinstrumentaria getest en geïmplementeerd worden. Dat zal eind 2018 moeten leiden tot vaststelling van de module en conformiteitsklasse GWSW-Hyd.

Ondertussen werkt Stichting RIONED aan de uitbreiding van het GWSW met modules voor gemalenbeheer, beheer van persleidingen, en maatregelen (renovatie, reparatie, vervanging). Van GWSW-maatregelen en wellicht ook van GWSW-gemalen zullen eind 2018 pre-GWSW-versies beschikbaar komen.

Stichting RIONED wil in 2018 bij Forum Standaardisatie het GWSW aanmelden voor de pas-toe-of-leg-uit-lijst.

Bijlage 1 Samenstelling CCvD Datastandaarden

Naam	werkzaam bij	vertegenwoordigt	spreekt namens	koppelt terug naar	domein
Govertine de Raat	RWS	RWS als opdrachtgever	RWS	WVL - CIV	Aquo
Jan Klein Kranenburg	RWS-WVL / Bodem+	Gemeenten	OGO Bodem+ / Germandateerd VNG	OGO Bodem+ / VNG-WEB	SIKB0101
Anneke Spijker	Provincie Flevoland	Provincies	IPO	PPA/ISO	Aquo
Kier van Gijssel	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	Waterschappen	UWV	UWV	Aquo
Bert Darwinkel	TAUW	Adviesbureaus	VKB	VKB	SIKB0101
Hella Hollander	DANS	Archeologie	e-depot Nederlandse archeologie	DANS en digitale sector archeologie	SIKB0102
Jeroen van Amersfoort	Centric	Informatiesystemen bodem overheid	BIS-leveranciers	BIS-leveranciers	SIKB0101
Bernd Kroon	Aquaab-Zuid	Laboratoria	FENELAB	Bestuur	SIKB0101
Walter de Koning	SIKB	schemabeheerder SIKB			SIKB0101 en SIKB0102
Roeland Heuff	SIKB	secretaris		TW 0101/Metingen en TW 0102, BC 0102	SIKB0101 en SIKB0102
Ruud Kersten	IHW	schemabeheerder IHW			Aquo
Edwin Wisse	IHW	schemabeheerder IHW		TW Aquo	Aquo
Eric Oosterom	Stichting RIONED	schemabeheerder Stichting RIONED		Gebruikers en ontwikkelaars	GWSW
Kees Keuzenkamp	Veiligheid&Justitie	voorzitter			

Bijlage 2 Afkortingen

ABR	Archeologisch Basis Register (RCE)
Aquo	Datastandaard Water (IHW)
BC	Begeleidingscommissie
BIM	Building Information Modelling
BIS	Bodem Informatiesysteem
BRO	Basisregistratie Ondergrond
CCvD	Centraal College van Deskundige
CEN	European Committee for Standardization
CIV	Centrale Informatievoorziening (RWS)
DANS	Data Archiving and Networked Services
DSO	Digitaal stelsel Omgevingswet
FENELAB	Federatie Nederlandse Laboratoria
GDI	(Wet) Generiek Digitale Infrastructuur
GIS	Geografisch Informatiesysteem
GWSW	Gegevenswoordenboek Stedelijk Water (Stichting RIONED)
GWSW-Hyd	GWSW-Hydrologie
GWSW-Imbor	GWSW-Informatiemodel Openbare Ruimte
GWSW-Rib	GWSW-Riool Inspectie Bestanden
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHW	Informatiehuis Water
IM Metingen	Informatiemodel Metingen
IMGEO	Informatiemodel Geografie
IMSW	Informatiemodel Stedelijk Water
IMWA	Informatiemodel Water
INSPIRE	Infrastructure for Spatial Information in Europe
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISO	International Organization for Standardization
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (SIKB)
LDT	Linked Data Theatre
NEN3610	Nationale standaard (basismodel) voor Geoinformatie
NORA	Nederlandse Overheid ReferentieArchitectuur
OGC	Open Geospecial Consortium
OGO Bodem+	Opdrachtgeversoverleg Bodem+
PTOLU	Pas toe of leg uit
RCE	Rijksdienst Cultureel Erfgoed
RWS	Rijkswaterstaat
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer
SIKB0101	Datastandaard Bodem (SIKB)
SIKB0102	Datastandaard Archeologie (SIKB)
Stichting RIONED	koepelorganisatie voor stedelijk waterbeheer en riolering in Nederland
TW	Technische Werkgroep
UvW	Unie van Waterschappen
VKB	Vereniging Kwaliteitsborging Bodembeheer
VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten

WEB	Werkgroep Bodem VNG
WFS	Web Feature Service
WVL	Water Verkeer en Leefomgeving (RWS)